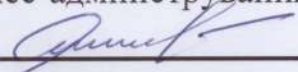

(Ф 03.02 – 110)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний авіаційний університет
Факультет економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра економіки повітряного транспорту

УЗГОДЖЕНО
Декан факультету економіки та
бізнес-адміністрування

Сергій СМЕРІЧЕВСЬКИЙ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи

Анатолій ПОЛУХІН

«21» 11 2022 р.

«23» 11 2022 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність: 051 «Економіка»
Освітньо-наукова програма: Економіка

Форма навчання	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практ. заняття	Лабораторні	Самостійна робота	ДЗ / РГР /К	КР / КПр	Форма сем. контролю
Очна	2	90/3	10	20	-	60	-	-	екзамен 2с
Заочна	2	90/3	6	4	-	80	-	-	екзамен 2с

Індекс: РДФ-6-051/22 – 1.3.3

СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 2 з 19	

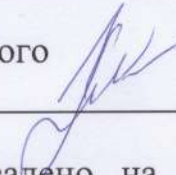
Робочу програму навчальної дисципліни «**Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства**» розроблено на основі освітньої програми та навчальних планів № РДФ-6-051/22 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка», освітньо-наукова програма «Економіка» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробили:
 Зав. кафедри економіки повітряного
 транспорту, д.е.н., професор

Олена АРЕФ'ЄВА

професор кафедри економіки повітряного
 транспорту, д.е.н., доцент

Саміра ПЛЕЦЬКА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 051 «Економіка» (освітньо-наукова програма «Економіка») – кафедри економіки повітряного транспорту, протокол № 81 від 7.11.2022 р.

Завідувач кафедри

Олена АРЕФ'ЄВА

Гарант освітньо-наукової програми

Олена АРЕФ'ЄВА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету економіки та бізнес-адміністрування, протокол № 2 від 16.11.2022 р.

Голова НМРР

Анатолій ТОФАНЧУК

УЗГОДЖЕНО
 Завідувач аспірантурою та
 докторантурою

 Анжела ЛЕЛІЧЕНКО

«18» 11 2022 р.

Рівень документа – 3б
 Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Врахований примірник

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 3 з 19	

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
1.1. Заплановані результати.....	4
1.2. Програма навчальної дисципліни.....	6
2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	10
2.1. Структура навчальної дисципліни.....	10
2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг	11
2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг	11
2.4. Самостійна (індивідуальна) робота студента, її зміст та обсяг	12
2.4.1. Перелік питань для підготовки до екзамену	12
3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ	3
ДИСЦИПЛІНИ	14
3.1. Методи навчання.....	14
3.2. Рекомендована література	14
4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ	
СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ.....	16

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 4 з 19	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни розробляється на основі «Методичних рекомендацій до розроблення робочої програми навчальної дисципліни», затвердженої розпорядженням від 10.07.2019 №071/роз та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Заплановані результати

Дана навчальна дисципліна відноситься до циклу дисциплін з оволодіння глибинними знаннями зі спеціальності та є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі соціальних та поведінкових наук.

Метою викладання навчальної дисципліни полягає у опануванні комплексу знань щодо формування, організації та реалізації стратегічного процесу на підприємстві та набуття слухачами навичок та вмінь застосування сучасного прикладного інструментарію стратегічного аналізу, розробки та реалізації стратегії з урахуванням передової міжнародної та вітчизняної практики використання цих інструментів, забезпечення інноваційного розвитку економічних систем, оцінювання їхнього інноваційного потенціалу, обґрунтування та реалізації ефективних управлінських рішень з розвитку економіки на інноваційних засадах.

Завдання вивчення навчальної дисципліни є:

- формування системного уявлення про процес формулювання, розробки, реалізації та корегування стратегії на підприємстві;
- надання студентам практичних навичок проведення діагностичних процедур з виявлення передумов та оцінювання перспектив поліпшення підприємством своїх конкурентних позицій;
- оволодіння діагностичним інструментарієм стратегічного аналізу ресурсів та активів підприємства;
- озброєння магістрантів методами виявлення та оцінювання стратегічних альтернатив підприємства;
- формування цілісного уявлення про засоби реалізації стратегічного управління підприємством та його розвитком у просторі й часі;
- систематизація та поглиблення знань про ресурсне та організаційне забезпечення стратегічного процесу та процедур створення стратегічної архітектури підприємства;
- вивчення методичних підходів та опанування практичним інструментарієм сучасних управлінських технологій формування та реалізації стратегічного процесу на вітчизняних підприємствах;

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 5 з 19	

- вивчення механізмів управління інноваційним розвитком економічних систем;
- забезпечення результативності формування та використання інноваційного потенціалу підприємств, ефективністю інвестування в інновації;
- набуття вмінь обґрунтовувати напрямки пріоритетного інноваційного розвитку та альтернативні варіанти управлінських рішень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути наступні **компетентності**:

- здатність генерувати нові ідеї (креативність) **(ЗК05)**;
- здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності **(ЗК05)**;
- здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції **(СК05)**;
- здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей **(СК06)**;
- здатність опроцівання наукових позицій елементів інформаційного простору лідерів авіаційної галузі, застосовувати джерела активізації творчого пошуку, включення в роботу свідомих та підсвідомих інтуїтивних та логічних зв'язків, асоціацій, нестандартних рішень у сфері економіки та бізнес-адміністрування в авіаційній сфері **(СК14)**;
- розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках **(ПР03)**;
- пропонувати нові рішення, розробляти та наукові проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності **(ПР05)**;
- аналізувати наукові праці в сфері економіки, виявляючи дискусійні та малодосліджені питання, здійснювати моніторинг наукових джерел інформації стосовно проблематики в досліджувальному економічному просторі, встановлювати їх інформаційну цінність шляхом порівняльного

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
			стор. 6 з 19

аналізу теорій і концепцій (ПР13).

Навчальна дисципліна «**Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства**» посідає важливе місце серед дисциплін, що викладаються здобувачам у вищих навчальних закладах. Вона тісно пов'язана із вивченням таких курсів, як «Філософія науки та інновацій», «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень (модуль «Економічне забезпечення наукових досліджень»)), «Англійська мова наукового спрямування», «Інноваційні методи прийняття рішень в соціотехнічних та соціокультурних системах», «Когнітивні технології прогнозування стану соціотехнічних та соціокультурних систем», «Управління знаннями» та є базою для вивчення подальших дисциплін: «Андрагогіка та інноваційні освітні технології вищої школи», «Антикризове та вартісно-орієнтоване управління», «Проектний консалтинг» та ін.

1.2. Програма навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля №1 «**Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства**», який є логічно завершеною, самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Модуль №1. Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства

Тема 1. Концептуальні засади теорії стратегічного управління підприємством. Стратегічний процес на підприємстві

Характеристика та тенденції розвитку сучасної економіки. Якісна зміна природи відносин за умов постіндустріального етапу розвитку суспільства (так званої «нової» економіки). Характеристики «нової» економіки. Діапазон джерел конкурентних переваг підприємства в контексті моделей його розвитку: «внутрішній розвиток — зовнішній розвиток», «організаційний розвиток – діловий розвиток». Сутність стратегічного управління та його роль у забезпеченні розвитку підприємства. Дефініція стратегічного управління. Мета і принципи стратегічного управління. Порівняння оперативного та стратегічного управління. Роль стратегічного управління в розвитку підприємства. Проблеми розвитку вітчизняних авіапідприємств. Стан та розвиток вітчизняних авіапідприємств під впливом євроінтеграційних процесів.

Концепція та практика впровадження стратегічного управління на підприємствах. Сутність стратегічного процесу на підприємстві. Відмінні ознаки стратегічного процесу. Стейхолдери підприємства та їх інтереси. Способи узгодження інтересів стейхолдерів у стратегічному процесі.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 7 з 19	

Стратегічна рефлексія та її значення у стратегічному процесі підприємства. Стратегічні дії як складова стратегічного процесу на авіапідприємствах. Вплив зовнішнього середовища на стратегічний процес на авіапідприємствах в умовах євроінтеграції.

Тема 2. Стратегічні орієнтири підприємства: місія, візія, цілі. Розробка стратегії окремих бізнесів та їх систем

Стратегічна орієнтація підприємства: сутність та призначення. Місія та практика її визначення зарубіжними та вітчизняними підприємствами. Простір конструювання місії підприємства. Основні етапи конструювання місії підприємства. Трафарет розробки ділового кредо підприємства. Візія керівництва підприємства. Концепція стратегічної візії за Д. Аакером. Стратегія як ключова складова стратегічного менеджменту. Поняття стратегії: багатоваріантність визначень. Роль і місце стратегії в розвитку підприємства. Концепція життєвого циклу організації. П'ятиетапна модель життєвого циклу підприємства. Загальні стратегії підприємства на різних етапах життєвого циклу підприємства. Класифікаційні ознаки стратегій підприємства. Різновиди стратегій за класифікаційними ознаками.

Особливості розробки і реалізації стратегій авіапідприємств в умовах післявоєнного стану економіки в процесі гармонізації відтворювальних процесів в економіці.

Загальні та загально-конкурентні стратегії. Поняття «стратегічного набору» підприємства. Аналіз ресурсів, компетенційна динамічних здатностей підприємства. Варіант розвитку авіапідприємства і порядок формування стратегій. Цілі та роль внутрішнього аналізу в стратегічному управлінні. Оцінка ресурсного потенціалу підприємства як цільова настанова внутрішнього стратегічного аналізу. Поняття та структура внутрішнього середовища підприємства: функціональний і ресурсно-компетенційний підходи. Ресурси та компетенції підприємства. Матеріальні та нематеріальні ресурси. Аналіз ресурсів за категоріями. Аналіз ресурсів за ступенем їх специфічності. Особливості аналізу ресурсів на авіапідприємствах.

Механізм оцінювання наявних та потенційних ресурсів на авіапідприємствах в умовах післявоєнної перебудови економіки.

Тема 3. Управління реалізацією стратегічних планів та стратегічними змінами

Зміст і завдання проведення стратегічних змін. Потенціал та порядок здійснення стратегічних змін. Ризики стратегічних перетворень та управління ними. Діагностика стратегічної позиції підприємства. Реалізація стратегії

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 8 з 19	

підприємства на засадах збалансованої системи показників. Діагностика стратегічної позиції авіапідприємств та реалізація стратегії авіапідприємства на засадах збалансованої системи показників.

Системи оцінювання діяльності підприємства та їх еволюція. Сутність та етапи розроблення збалансованої системи показників (BSC). Чотири перспективи збалансованої системи показників: фінанси, клієнти, процеси та навчання. Етапи розробки BSC. Стратегічна карта цілей підприємства та принципи її побудови. Вплив негативного зовнішнього середовища на розробку стратегічної карти авіапідприємства.

Менеджмент знань як управлінська технологія. Сутність та два аспекти управління знаннями організації: «know ledge management» як складова менеджменту та інформаційна технологія. Знання організації як об'єкт управління. Класифікація знань підприємства.

Призначення управління знаннями як специфічної методології набуття підприємством стійких конкурентних переваг в умовах негативного впливу дисгармонізаційних процесів в економіці.

Тема 4. Інновації і циклічність економічного розвитку. Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку

Поняття економічного зростання. Причини циклічного розвитку економіки. Теорія «довгих хвиль» М. Д. Кондратьєва. Положення теорії Й. Шумпетера. Різновиди ефектів інноваційної діяльності: економічний ефект, науково-технічний ефект, науковий (пізнавальний) ефект, соціальний ефект, екологічний ефект.

Методи вимірювання рівня інноваційного розвитку: розрахунок зростання обсягів доходу у порівнянні з аналогом; оцінювання ефективності інновацій за показниками терміну корисного використання; застосування системи оціночних показників, які враховують інтереси різних учасників інноваційного проекту; розрахунок інтегрального (загального) ефекту від створення, виробництва та експлуатації нововведень; застосування методів компаундінгу та ануїтету у поєднанні з методом дисконтування; використання двох норм доходу на капітал.

Поділ ринкових суб'єктів інноваційної діяльності на чотири категорії: експлеренти, патіенти, комутанти і віаленти. Венчурне підприємство та його форми: незалежні венчурні фірми; впроваджувальні фірми; венчурні фірми, що фінансуються інвестиційними фондами; внутрішній венчур.

Особливості формування та функціонування бізнес-інкубаторів: послуги та учасники. Оцінка складових їх майбутнього успіху: бізнес-ідеї, команди і компанії.

Зв'язок інновацій досліджень та виробництва. Формування та функціонування нових організаційних структур: регіональні науково-

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 9 з 19	

технологічні центри; технопарки; технополіси. Необхідність спільного проведення науково-дослідницьких робіт. Організаційні форми науково-технічної кооперації: галузеві міжфірмові дослідницькі інститути; науково-технічні альянси; консорціуми; спільні підприємства.

Функціонування та взаємодія дослідницьких інститутів, науково-технічних альянсів, консорціумів, спільних підприємств під впливом євроінтеграційних процесів.

Тема 5. Глобальні науково-технічні та інформаційні комунікації в інноваційній сфері. Стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства

Глобальне конкурентне середовище та інформаційно-комунікаційні системи. Основні напрями глобального перетворення економіки. Особливості інноваційного розвитку в умовах глобалізації. Основні тенденції світового науково-технічного розвитку зумовлені становленням нового технологічного укладу. Необхідність оцінки інформаційних та комунікаційних технологій. Індекс інформаційних та комунікаційних технологій економіки знань. Індекс технологічної оснащеності. Ефективність маркетингових комунікацій в інноваційній сфері під впливом структурної перебудови економіки.

Елементи інноваційної інфраструктури: фінансово-економічний супровід інноваційної діяльності; сертифікація інноваційної продукції; захист прав інтелектуальної власності та консультаційне забезпечення; експертиза проектів; розроблення спеціальних програм розвитку національних технопарків та інкубаторів. Складові елементи та характеристики форм передачі технологій на ринку інновацій: некомерційна, комерційна, вертикальна, горизонтальна, активна, пасивна.

Поняття дифузії інновацій. Зацікавлені та незалежні джерела інформації. Класифікація споживачів за ставленням до інновацій. Маркетингові стратегії подолання споживчого опору інноваціям на ринку. Криві дифузії інновацій. Внутрішні та зовнішні фактори мотивації споживача. Характеристика засобів просування різних видів товарних інновацій. Позиціонування інноваційних товарів на міжнародному ринку в умовах активізації євроінтеграції.

Стратегії інноваційного розвитку підприємства: традиційна, імітаційна, залежна, опортуністська, оборонна, наступальна. Особливості розробки інноваційної стратегії розвитку авіапідприємства в умовах воєнного та післявоєнного стану економіки. Рівні стратегічного планування інноваційної діяльності на авіапідприємстві. Способи та методи активізації інноваційної діяльності на авіапідприємствах як каналізаційні фактори структурних змін в економіці.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»									
		2 семестр				2 семестр			
1.1	Концептуальні засади теорії стратегічного управління підприємством. Стратегічний процес на підприємстві	16	2	2 2	10	15			15
1.2	Стратегічні орієнтири підприємства: місія, візія, цілі. Розробка стратегії окремих бізнесів та їх систем	16	2	2 2	10	10			10
1.3	Управління реалізацією стратегічних планів та стратегічними змінами	16	2	2 2	10	17	2		15
1.4	Інновації і циклічність економічного розвитку. Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку	16	2	2 2	10	19	2	2	15
1.5	Глобальні науково-технічні та інформаційні комунікації в інноваційній сфері. Стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства	14	2	2	10	18	2	1	15
1.6	Модульна контрольна робота №1	12		2	10				
1.7	Підсумкова семестрова контрольна робота					11		1	10
Усього за модулем №1		90	10	20	60	90	6	4	80
Усього за навчальною дисципліною		90	10	20	60	90	6	4	80

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 11 з 19	

2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Денна форма навчання		Заочна форма навчання	
		Лекції	СРС	Лекції	СРС
1	2	3	4	5	6
1.1	Концептуальні засади теорії стратегічного управління підприємством. Стратегічний процес на підприємстві	2 семестр		2 семестр	
		2	5		5
1.2	Стратегічні орієнтири підприємства: місія, візія, цілі. Розробка стратегії окремих бізнесів та їх систем	2	5		5
1.3	Управління реалізацією стратегічних планів та стратегічними змінами	2	5	2	5
1.4	Інновації і циклічність економічного розвитку. Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку	2	5	2	5
1.5	Глобальні науково-технічні та інформаційні комунікації в інноваційній сфері. Стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства	2	5	2	10
Усього за модулем №1		10	25	6	30
Усього за навчальною дисципліною		10	25	6	30

2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Денна форма навчання		Заочна форма навчання	
		Практ. заняття	СРС	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6
1.1	Концептуальні засади теорії стратегічного управління підприємством. Стратегічний процес на підприємстві	2 семестр		2 семестр	
		4	5		10
1.2	Стратегічні орієнтири підприємства: місія, візія, цілі. Розробка стратегії окремих бізнесів та їх систем	4	5		5
1.3	Управління реалізацією стратегічних планів та стратегічними змінами	4	5		10
1.4	Інновації і циклічність економічного розвитку. Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку	4	5	2	10
1.5	Глобальні науково-технічні та інформаційні комунікації в інноваційній сфері. Стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства	2	5	1	5

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 12 з 19	

1	2	3	4	5	6
1.8	Модульна контрольна робота №1	2	10		
1.9	Підсумкова семестрова контрольна робота			1	10
	Усього за модулем №1	20	35	4	50
	Усього за навчальною дисципліною	20	35	4	50

2.4. Самостійна (індивідуальна) робота студента, її зміст та обсяг

№ п/п	Зміст самостійної роботи студента	Обсяг СРС (годин)	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	25	30
2.	Підготовка до практичних занять	25	40
3.	Підготовка до модульної контрольної роботи	10	
4.	Підготовка до підсумкової семестрової контрольної роботи		10
	Усього за навчальною дисципліною	60	80

2.4.1. Перелік питань для підготовки до екзамену

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену, розробляються провідними викладачами та затверджуються протоколом засідання кафедри та доводяться до відома студентів.

1. Характеристика та тенденції розвитку сучасної економіки. Якісна зміна природи відносин за умов постіндустріального етапу розвитку суспільства (так званої «нової» економіки)

2. Характеристики «нової» економіки.

3. Сутність стратегічного управління та його роль у забезпеченні розвитку підприємства. Дефініція стратегічного управління. Мета і принципи стратегічного управління

4. Порівняння оперативного та стратегічного управління Проблеми розвитку вітчизняних підприємств

5. Концепція та практика впровадження стратегічного управління на підприємствах

6. Сутність стратегічного процесу на підприємстві. Відмітні ознаки стратегічного процесу

7. Стейкхолдери підприємства та їх інтереси. Способи узгодження інтересів стейкхолдерів у стратегічному процесі

7. Стратегічна рефлексія та її значення у стратегічному процесі підприємства. Стратегічні дії як складова стратегічного процесу.

8. Стратегічна орієнтація підприємства: сутність та призначення

9. Концепція стратегічної візії за Д. Аакером

10. П'ятиетапна модель життєвого циклу підприємства

11. Загальні стратегії підприємства на різних етапах життєвого циклу підприємства. Класифікаційні ознаки стратегій підприємства

12. Загальні та загально-конкурентні стратегії
13. Ресурси та компетенції підприємства
14. Матеріальні та нематеріальні ресурси. Аналіз ресурсів за категоріями. Аналіз ресурсів за ступенем їх специфічності.
15. Системи оцінювання діяльності підприємства та їх еволюція. Сутність та етапи розроблення збалансованої системи показників (BSC)
16. Чотири перспективи збалансованої системи показників: фінанси, клієнти, процеси та навчання. Етапи розробки BSC.
17. Менеджмент знань як управлінська технологія. Класифікація знань підприємства
18. Призначення управління знаннями як специфічної методології набуття підприємством стійких конкурентних переваг.
19. Поняття економічного зростання. Причини циклічного розвитку економіки. Теорія «довгих хвиль» М. Д. Кондратьєва. Положення теорії Й. Шумпетера.
20. Різновиди ефектів інноваційної діяльності: економічний ефект, науково-технічний ефект, науковий (пізнавальний) ефект, соціальний ефект, екологічний ефект.
21. Методи вимірювання рівня інноваційного розвитку: розрахунок зростання обсягів доходу у порівнянні з аналогом; оцінювання ефективності інновацій за показниками терміну корисного використання; застосування системи оціночних показників, які враховують інтереси різних учасників інноваційного проекту.
22. Поділ ринкових суб'єктів інноваційної діяльності на чотири категорії: експлоренти, патіенти, комутанти і віаленти. Венчурне підприємство та його форми: незалежні венчурні фірми; впроваджувальні фірми; венчурні фірми, що фінансуються інвестиційними фондами; внутрішній венчур.
23. Особливості формування та функціонування бізнес-інкубаторів: послуги та учасники.
24. Зв'язок інновацій досліджень та виробництва. Формування та функціонування нових організаційних структур: регіональні науково-технологічні центри; технопарки; технополіси.
25. Організаційні форми науково-технічної кооперації: галузеві міжфірмові дослідницькі інститути; науково-технічні альянси; консорціуми; спільні підприємства.
26. Глобальне конкурентне середовище та інформаційно-комунікаційні системи. Основні напрями глобального перетворення економіки. Особливості інноваційного розвитку в умовах глобалізації
27. Основні тенденції світового науково-технічного розвитку зумовлені становленням нового технологічного укладу.
28. Необхідність оцінки інформаційних та комунікаційних технологій. Індекс інформаційних та комунікаційних технологій економіки знань. Індекс

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 14 з 19	

технологічної оснащеності. Ефективність маркетингових комунікацій в інноваційній сфері.

29. Елементи інноваційної інфраструктури.

30. Складові елементи та характеристики форм передачі технологій на ринку інновацій: некомерційна, комерційна, вертикальна, горизонтальна, активна, пасивна.

31. Поняття дифузій інновацій. Зацікавлені та незалежні джерела інформації. Класифікація споживачів за ставленням до інновацій. Криві дифузії інновацій. Внутрішні та зовнішні фактори мотивації споживача.

32. Стратегії інноваційного розвитку підприємства: традиційна, імітаційна, залежна, опортуністська, оборонна, наступальна

33. Особливості розробки інноваційної стратегії розвитку підприємства. Рівні стратегічного планування інноваційної діяльності на підприємстві.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод; метод проблемного викладу; репродуктивний метод; дослідницький метод.

Крім того студентам надаються індивідуальні консультації (як при зустрічі викладача зі студентом так і через Інтернет).

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів під час вивчення дисципліни застосовуються навчальні технології: робота в малих групах, семінар-дискусія, мозкова атака, кейс, презентація тощо.

3.2. Рекомендована література

3.2.1. Ареф'єва О.В., Андрієнко М. М., Кравченко О. Р. Управління фінансовим потенціалом підприємства. Економіка та суспільство. 2019. URL: <http://www.economyandsociety.in.ua/journal-18/25-stati-18/2243-aref-eva-o-v-andrienko-m-m-kravchenko-o-r>

3.2.2.. Ареф'єва О.В., Пілецька С.Т., Лістрова М.С. Економічний потенціал розвитку підприємства в системі управління його безпекою. *Економіка та суспільство*. 2022. Випуск № 44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-3> URL : <https://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1791/1726>.

3.2.3. Ареф'єва, О., Сімкова, Т., & Жураківський, В. Стратегічний розвиток авіатранспортних підприємств в конкурентних умовах. *Економіка та суспільство*, (2022). (44). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-68>

3.2.4. Ареф'єва О.В., Мягих І. М., Коваленко Н. Ю., Жам О. Ю., Попова Г. Ю. Механізм управління процесом забезпечення конкурентоспроможності підприємства в умовах інформатизації економічних процесів. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2021. № 1. С. 302-310.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 15 з 19	

3.2.5. Мних О.Б. Експортна стратегія і тренди розвитку маркетингової діяльності підприємства в умовах відкритої економіки України. *Логістика*. Вид-во НУ «Львівська політехніка», 2018. № 892. С.262-271.

3.2.6. Пілецька С. Т., Коритько Т. Ю., Храпач В. О. Управління фінансовою стійкістю підприємства в контексті забезпечення економічної безпеки в умовах посилення інтеграційних процесів в економіці. *Бізнес Інформ*. 2020. №12. С. 245–251. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-12-245-251>

3.2.7. Пілецька С.Т. Формування конкурентної стратегії аеропорту в умовах невизначеності. *Бізнес Інформ*. 2022. №10. С. 193–198. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-10-193-198>

3.2.8. Прохорова В., Чобіток В. Потенціал як стратегічний ресурс забезпечення економічної безпеки підприємств. Інноваційні платформи управління економічними процесами в умовах цифровізації економіки : кол. мон. за ред. д.е.н., проф. Прохорової В. В. Х.: Видавництво Іванченка І. С., 2020. - с 237.-116-244.

3.2.19. Сафонік Н.П., Дудік А.О. Особливості формування системи економічної безпеки авіапідприємств в умовах трансформаційних перетворень. *Економіка та суспільство*. 2022. №45.

3.2.10. Смерічевський С.Ф., Зацаринін С.А. Маркетингова стратегія просування інноваційних продуктів. *Маркетинг і цифрові технології*. Том 6 № 1. 2022. URL: <https://mdt-opu.com.ua/index.php/mdt/article/view/165>

3.2.11. Смерічевський С.Ф., Ареф'єва О. В., Пілецька С. Т. Формування стратегічних рішень при управлінні змінами на підприємстві. *Бізнес Інформ*. 2022. №6. С. 108–117. URL : <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-6-108-117>.

3.2.12. Arefiev Serhii, Miahkykh Iryna, Piletska Samira, Sopilko Iryna. (2019) Inflation processes as determinants of development of the economic activity subjects: economic and legal aspects. Fifteenth Scientific and Practical International Conference “International Transport Infrastructure, Industrial Centers and Corporate Logistics” (NTI-UkrSURT 2019) Volume 67. p. 7. URL: <https://doi.org/10.1051/shsconf/20196704001>

3.2.13. Bijańska J., Kuzior A., Wodarski K. (2018). Social Perception of Hard Coal Mining in Perspective of Region's Sustainable Development. *Management Systems in Production Engineering*, 26(3), 178-183. DOI: 10.1515/mspe-2018-0029

3.2.14. [Bolewski, A.](#) [Piletska, S.](#) Topical issues in analysis of the innovative potential of enterprises. Abstracts II International scientific-practical conference "Economic and business administration development: scientific currencies and solutions". October 21, 2021. Tom 2. К .: НАУ, 2021. 10-12 P. URL: <https://dspace.nau.edu.ua/handle/NAU/53340>

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 16 з 19	

3.2.15. Korytko T., Bryl I., Piletska S., Arefiev S., Arefieva O. Strategy of innovative development of an enterprise on the basis of evaluation of its intellectual capital. *Scientific Bulletin of National Mining University* . 2021, Issue 3, p134-141. 8p.

3.2.16. Kuzior A., Kettler K., Raб Ł. (2022). Digitalization of Work and Human Resources Processes as a Way to Create a Sustainable and Ethical Organization. *Energies*, 15(1), 172. DOI: 10.3390/en15010172

3.2.17. Kwilinski, A., Slatvitskaya, I., Dugar, T., Khodakivska, L., & Derevyanko, B. (2020). Main effects of mergers and acquisitions in international enterprise activities. *International Journal of Entrepreneurship*, 24(Special Issue: Entrepreneurship, Innovation Management and Sustainability), 1-8. Retrieved from URL: <https://www.abacademies.org/articles/Main-Effects-of-Mergers-and-Acquisitions-in-International-Enterprise-Activities.pdf>

3.2.18. Piletska S., Arefiev S. The mechanism of corporate management of the enterprise financial capacity. *JOURNAL OF CORPORATE RESPONSIBILITY AND LEADERSHIP*. Vol. 7, issue 4, 2020. pp.43–58. <http://jcr.l.umk.pl/journal/archive>

3.2.19. Shumilo O., Babenko V., Liubokhynets L., Volovelska I., Arefieva O. (2021). [Method of enterprise economic security evaluation](#). Special Issue: Impact of Current Trends in Social Commerce, Economics, and Business Analytics. Vol. 39 No. 7. URL: <https://ojs.ual.es/ojs/index.php/eea/article/view/4998>

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

3.3.1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.portal.rada.gov.ua>

3.3.2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

3.3.3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

3.3.4. Методичні розробки кафедри (в електронному вигляді).

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	Модуль №1	
Виконання завдань на практичних заняттях	2 семестр	2 семестр

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 17 з 19	

	106×6=60	106×4=40
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	31 бал	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	-
Виконання підсумкової семестрової контрольної роботи		40
Усього за модулем №1	80	80
Екзамен	20	20
Усього за дисципліною	100	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються здобувачу, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (табл. 4.2).

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

Таблиця 4.2

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи в балах оцінкам за національною шкалою

Рейтингова оцінка в балах				Оцінка за національною шкалою
Виконання завдань на практичних заняттях	Екзамен	Виконання модульної роботи	Підсумкова семестрова контрольна робота	
9-10	18-20	18-20	36-40	Відмінно
8	15-17	15-17	30-35	Добре
6-7	12-14	12-14	24-29	Задовільно
менше 6	менше 12	менше 12	менше 24	Незадовільно

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок становить підсумкову модульну рейтингову оцінку (табл.4.3), яка в балах та за національною шкалою заноситься до відомості модульного контролю.

Таблиця 4.3

Відповідність підсумкових модульних рейтингових оцінок в балах оцінкам за національною шкалою

Модуль №1	Залік	Оцінка за національною шкалою
Денна форма навчання Заочна форма навчання		
72-80	18-20	Відмінно
60-71	15-17	Добре
48-59	12-14	Задовільно
менше 48	менше 12	Незадовільно

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 18 з 19	

Таблиця 4.4

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах
оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента.

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до залікової книжки та навчальної картки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

4.7. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до академічної довідки про виконання освітньо-наукової програми.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2022
		стор. 19 з 19	

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				